

آشنایی با اصول انتخاب

عنوان پروپوزال

تهیه کننده :

معاونت پژوهشی

(زمستان ۹۶)

- انتخاب یک موضوع مناسب برای تحقیق در یک رشته از علوم مستلزم آشنایی با « مبانی مفهومی » ، « نظریه های علمی تشکیل دهنده آن رشته » و همچنین « شناسایی آخرین پیشرفت های آن علم » است.

- انتخاب موضوع ، ابتدایی ترین و در عین حال مهم ترین جزء تحقیق است .

- برای انتخاب موضوع باید دید وسیع داشت و ابتدا حیطه تحقیق (area) را شناسایی نمود، در مرحله بعد موضوع تحقیق (subject) را یافت و در انتها عنوان (topic) را نوشت.

- یافتن موضوع خوب تحقیق یک هنر و نوعی نبوغ است.
- برای بارور نمودن ذهن در یافتن موضوع مناسب تحقیق بایست :

- زیاد مطالعه نمود و مقالات و مجلات را مرور نموده و عناوین تحقیق دیگران را با دقت برانداز نمود.

- سعی نمود ذهنی کل نگر داشت. اجزا را در کنار هم قرار داده و تصویر ذهنی مناسبی از حیطه و یا حیطه های علمی مرتبط بوجود آورد.

- در یافتن خلاها و ایجاد شبهه در مطالب علمی تلاش نمود.

- تخیل علمی داشت و دور را نگاه نمود.

- در مجادلات و بحث ها علمی شرکت فعال داشت.

- شنونده و یا خواننده صرف بودن کافی نیست.

روش های انتخاب موضوع :

● از طریق Methode :

افراد مبتدی بر اساس یک روش آماری که به آن تسلط دارند ، موضوع پژوهشی را انتخاب میکنند که با آن متد قایل حل باشد.

● از طریق Problem :

افراد خبره بر اساس مشکل جامعه موضوع پژوهش را انتخاب میکنند و به حل آن می پردازند.

منابع یافتن موضوعات :

- نیازسنجی با استفاده از تجارب متخصصین

- مرور متون و اطلاعات علمی

- شرکت در دوره های آموزشی و همایش های علمی

- بهره گیری از الویت های تحقیقاتی دستگاه های اجرایی

- استفاده از تجارب شخصی

معیارهای انتخاب موضوع :

- مناسبت داشتن
- بدیع بودن موضوع و پرهیز از دوباره کاری
- مقبولیت سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی داشتن
- هزینه اثربخش بودن و صرفه اقتصادی اجرای طرح
- رعایت ملاحظات اخلاقی
- قابلیت اجرا داشتن
- علاقه پژوهشگر به موضوع مورد تحقیق
- مهم بودن مسئله تحقیق و ارزش بررسی آن

اشتباهات رایج در انتخاب موضوع :

- **کاربردی نبودن :** شناخت نیازهای روز جامعه و طراحی پروژه های تحقیقاتی بر اساس این نیازها ، یک «ضرورت انکارناپذیر» است.
- **کلی بودن :** موضوع باید به گونه ای طرح شود که تحقیق بتواند در فرصتی که در اختیار است پاسخ آن را پیدا کند. لذا بهتر است موضوع ساده تر و محدود تری برای تحقیق انتخاب شود.
- **تکراری بودن :** تکرار مکررات، خود تبدیل به پدیده ای تکراری در جامعه علمی ما شده است که لازم است از آن اجتناب شود.
- **سطح نامناسب :** پرداختن به موضوعات سطح پایین در مقاطع تحصیلات تکمیلی و همچنین پرداختن به موضوعات پیچیده و سنگین در مقاطع تحصیلی پایین، موجب کاهش کیفیت تحقیق خواهد شد.

مشخصات موضوع :

- نو و بدیع بودن (نقطه مقابل تکراری بودن)
- کاربردی بودن
- جذابیت
- مورد توجه افراد صاحب نظر بودن
- قابل انجام بودن
- نداشتن مشکل اخلاقی
- باصرفه بودن
- علمی بودن
- قابل درک برای مخاطبین

مشخصات عنوان مناسب :

- جامع بودن
- کوتاه و مختصر بودن
- خبری بودن
- در صورت نیاز داشتن زمان و مکان
- جذاب بودن
- رعایت جنبه های اخلاقی
- خنثی بودن

چگونگی نوشتن عنوان تحقیق :

- ابتدا به کاملترین شکل ممکن عنوان خود را بنویسید و بعد سعی نمایید به ترتیب تک تک کلمات عنوان نوشته شده را بپوشانید ؛ در صورتی که پوشاندن یک کلمه از عنوان معنا و مفهوم آن را ناقص ننمود ، بدانید که آن کلمه زائد است و لذا بیان آن ضرورتی ندارد. فقط کلماتی را نگاه دارید که حذف آنها معنای عبارت را از بین می برد.
- بهتر است عنوان با کلماتی مانند ”بررسی“ ، ”ارزیابی“ ، ”سنجش“ و یا کلمات مشابه شروع شود.
- بیان زمان و مکان تحقیق در عنوان فقط در صورتی ضرورت دارد که پاسخ به سوال تحقیق در زمانها و مکانهای مختلف تغییر یابد.
- در مطالعات کارآزمایی بالینی ذکر مکان و زمان ضرورتی ندارد .